

Published at: <https://shiptogaza.se/sv/texts/pierre-schori-om-gaza>

Date: 2012-12-10 - PDF generated at: 2021-03-06 10:03

Copyrights: Ship to Gaza (Sweden), 2021

Pierre Schori om Gaza

Författare:

Pierre Schori

Södra Teatern, 15 augusti 2009

Anförande under stödgalan för Ship to Gaza

För tio år sedan tog Göran Persson det lovvärda initiativet till att ge ut boken 'om detta må ni berätta?' för att sprida information om förintelsen. Boken spreds kostnadsfritt i mer än en miljon exemplar i Sverige och översattes till åtta språk. Under ett besök i Gaza vid samma tid överlämnade jag ett av de första exemplaren av boken på arabiska till Yassir Arafat. Jag mötte honom efter att ha landat på Gazas splittriga internationella flygplats som byggts med bistånd från Japan, Egypten, Saudiarabien, Spanien, Tyskland och Marocko. Sverige var med på ett hörn och jag inbjöds att planterade den första palmen vid flygfältet.

2001 förstördes radarn och kontrolltornet av israeliska armén, och året därpå revs hela rasket av bulldozers. Israels skäl uppgavs vara att hejda införsel av vapen och straffa fredspristagaren Arafat för sitt stöd åt terrorismen. I dag, åtta år senare, tänker jag på 'om detta må ni berätta?' och dess uttalade syfte att 'skapa diskussion om medmänsklighet, demokrati och människors lika värde?' när jag läser vad som förmedlas, eller rättare sagt vad som inte förmedlas, kring Israels anfall mot Gaza, även denna gång med argument om att stoppa införsel av vapen och straffa terrorism.

Något år efter mitt besök hos Arafat blev jag som nybliven FN-ambassadör uppvaktad av en delegation från ett sextiotal judiska organisationer i New Yorkområdet. Deras budskap var enkelt och rättframt. Sverige under senare år hade röstat fel i FN i frågor som gällde konflikten i Mellanöstern.

Listan över de svenska försyndelserna var lika lång som de många resolutionerna i FN-systemets olika organ, från Säkerhetsrådet till UNICEF. Mitt svar på klagomålen blev att om Sverige hade röstat för dessa resolutioner, berodde detta på att Israel, inte Sverige, hade gjort sig skyldig till något förgräpligt, i strid mot FN-stadgan eller dess andemening. Sverige hade därför, liksom en överväldigande majoritet av andra stater, som jag såg det, röstat rätt. Israel var den som skulle behöva förklara sig, inte vi andra.

För Israel har FN alltid varit en viktig arena. Det var ju där Israel föddes. På senare år har man energiskt utnyttjat denna ojämförliga globala arena för att förklara och försvara ockupationen och bosättningspolitiken med alla dessas folkrättsvidriga konsekvenser. Israel har med ett par enstaka undantag (under Eisenhower och James Baker) alltid kunnat räkna med ett starkt stöd från Washington, som inte tvekat att lägga in sitt veto när så kallade Israelfientliga förslag har lagts. Men aldrig har detta stöd varit så ovillkorligt och entusiastiskt som under Bushs åtta år.

I min slutrapport från FN till UD skrev jag: 'Dessa fyra år, 2000-2004, har sammanfallit med vad som allmänt ses som den mest konservativa administrationen i USA:s historia, nära lierad med den radikala, kristna högern och en ideologiskt besläktad regering i Israel?.'

Israel svarade med ett lika ovillkorligt stöd. Något av ett nytt röstmönster kom att utvecklas. USA och Israel stod ensamma tillsammans med länder som Mikronesien och Marshallöarna eller ibland alternativt Palau, Vanuatu, Solomonöarna, Tonga och Papa Nya Guinea. Men också i andra frågor än Mellanöstern omfattades. Det gällde också 'lika rättigheter för unga flickor?' (USA emot tillsammans med Marshallöarna, 172 för och Israel avstående) och USA-blockaden av Kuba (184 för, däribland Sverige och hela EU, 4 emot (USA, Israel, Marshallöarna och Palau). Med Obama har dock ett lovvärt skifte ägt rum. Mer om detta strax.

Det var ingen tillfällighet att min israeliske kollega, Dan Gillerman, som spelade en central roll i formulandet av Israels utrikespolitik under sina sju år i FN, - hämtades hem några månader före Israels invasion av Gaza. Hans nya uppdrag var att utforma det hemliga propagandakrig som skulle utlösas inför den under 2008 planerade invasionen av Gaza.

Om detta skrev Observers Chris McGreal den 4 januari i en detaljerad artikel vars innehåll ingen annan mediaföreträdare tycks ha brytt sig. Strategin byggde på insikten om att massiva militära attacker mot bostäder, och skolor, polisstationer och moskéer i ett av världens mest tätbebyggda område skulle väcka starka protester, så som skedde under den katastrofala invasionen av Libanon 2006.

Gillerman samordnade hela det diplomatiska och säkerhetspolitiska etablissemangen kring ett par tydliga budskap på ett sätt som i innehåll och teknik påminner om Bushadministrationens.

Detta var ett krig som inte skulle ses som en del av en övermäktig kärnvapenutrustad militärmakt som under årtal har järnhårt blockerat Gaza, gjort landremsan till världens största utomfängelse och oavbrutet och ohejdat koloniserat Västbanken.

På Västbanken har 12000 hus förstörts sedan 1967, 100 000 träd har huggits ned. 10 000 hektar odlad mark har använts för den åtta meterhöga och 739 km långa muren. Under åren 1994-2004 har ständigt nya, illegala bosättare tillkommit, 438 000 idag, inklusive 192 910 i Jerusalem. Vägnätet är etniskt uppbyggt med separata vägar och speciella regler för judar respektive araber.

Nej, nu skulle det talas om kriget som ett led i västs globala kamp mot terrorismen och det iranska hotet. I flera månader bearbetade man hemmaopinionen och utländska regeringar och diplomater. När så kriget startade, hamrade en armé av diplomater, lobbygrupper, bloggare och proisraeliska grupper världen över, med hjälp av video och You Tube, in budskapet, att trots att Israels militär redan från början dödade hundratals civila och attackerade FN-organ, projekt tillhörande Röda Korset och Svenska kyrkan, skolor och sjukhus, var det Israel som var offret.

Till budskapet hörde också att var det så att olyckligtvis 'sorry, sorry' oskyldiga civila drabbades, så var det Hamas fel som fejt gömde sig eller vapen bland vanligt folk. Dessutom hade ju Gaza 'frigivits' 2005 och allt elände var Hamas 'fel'. Inget om att blockaden aldrig hävdades mot det 'självstyrande' Gaza och gjorde det folkvalda Hamas till förvaltare utan resurser. Israel försökte också skymma det förhållande att Hamas raketer under åtta år hade dödat 20 civila medan 1700 palestinier hade dödat av israeliska attacker sedan Israel drog sig ur Gaza för tre år sedan.

Hamas skulle vidare utmålans som en integrerad del av en fundamentalistisk axel tillsammans med Hizbollah och Iran. 'Israel däremot är en del av den fria världen?', sade utrikesminister Tzipi Livni, som kopierade

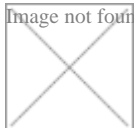
också rakt av Bushs "är du med mot oss eller med oss"-linje: "Nu lever vi i en tid då varje individ i regionen och i världen måste välja sida".

Känns tekniken igen? Och hur ofta har vi inte hört också i svenska media ekot av dessa argument? En annan i svenska media onämnd uppgift framhålls i Observer, nämligen att det var Israel som först bröt vapenvilan genom att den 4 november i fjol, samma dag som världens intresse riktades mot valdagen i USA, döda sex Hamasanhängare i en raid i Gaza. Hamas svarade med raketanfall. Uppgiften om att Israel ska ha brutit vapenvilan har också framförts av International Crisis Groups renommierade expert, Robert Malley, och USA:s förre president Jimmy Carter ("An Unnecessary War", Washington Post, 8/1) och Guardians Rory McCarthy den 5/11/08.

Tidpunkten för anfallet mot Gaza var väl vald. Efter att ha utarbetat sin PR-strategi slog man till under den långa jul- och nyårshelgen, medan en pålitlig bundsförvant alltså var kvar i Vita huset, en dryg månad före det israeliska valet. Det är uppenbart att Israel med detta krig har gått över en gräns.

Israel är den enda medlemsstaten i FN som i modern tid upprepat har angripit FN:s personal och byggnader. Israel har också brutit mot krigets lagar samtidigt som man angrep och förstörde en rad svenska och andra internationella biståndsprojekt. Röda korsets generalsekreterare Christer Zettergren sammanfattade det desperata läget i hjälparbetet i Gaza: Våra konvojer är mycket medvetet mål för beskjutning från Israel. Endast israelisk militär har beskjutit transporterna, tillade han.

Image not found or type unknown

Krigets lagar och folkrätten kräver tre saker för den här sortens vedergällning: att vedergällningen ska vara proportionerlig, det ska inte finnas något annat möjligt sätt, och syftet ska kunna nås. Så hade inte fallet varit, och nu måste ansvar utkrävas, menade Corell, svenska UD:s och FN:s mångårige rättschef: " Jag kan inte se att situationen i Mellanöstern skiljer sig från andra situationer där statsamfundet gått samman för att se till att misstänkta krigsförbrytelser utreds och att de ansvariga ställs inför rätta."

Corell fick stöd av tio olika israeliska människorättsgrupper som vid en gemensam presskonferens i våras sade: "Att bomba parlamentet, utbildningsdepartementet, elektricitetsverk och bränsledepåer är utan tvekan brott mot internationell rätt".

De som i Sverige försvara Israels attacker mot civila mål, tar också ansvar för dess konsekvenser.

Man kan tvista om vem som bär det största ansvaret för att 90-talets fredsprocess gick i stöpet. Det finns ansvar att fördela på alla sidor: Israels och Palestinas politiker, grannländerna och omvärlden i stort. Men det är Israel som vägrar att uppfylla de grundläggande FN-resolutionerna om land för fred och föraktfullt avvisar arabstaternas fredsplan från 2002 som ännu gäller. Även Hamas sade sig efter sin valseger 2006 kunna stödja fredsplanen om den palestinska koalitionsregeringen återbildades och en folkomröstning genomfördes. Denna möjlighet till fortsatt dialog med Hamas utnyttjades inte.

FN:s förre mångårige representant i Gaza, Alvaro de Soto, har framhållit hur felaktigt det var att terroriststämpla Hamas, vilket sågs som en kollektiv bestraffning av Gazaborna för att ha demokratiskt valt "fel" parti. Man valde att isolera en rörelse som inte bara har en militär gren utan också en mycket uppskattad och effektiv social verksamhet, en rörelse som var stadd i förändring och på väg mot att engagera sig i en fredsprocess och förhandlingar. Och hur kan någon tro, frågar de Soto, att man kan skapa fred med hälften av palestinierna medan man bekriagar den andra som dessutom vann ett demokratiskt val?

Det värsta brottet är systematisk förnedring av ett folk, skrev Cornelia Edvardsson som vet. Till slut brister det. Palestinierna är fredlösa, förnedrade och fattiga, och många blir desperata. Av de palestinska barn som fick frågan vad de ville bli när de blev stora, svarade 40 % "självmoordsbombare" enligt en europeisk läkare

vid ett sjukhus på Västbanken i samtal med den franske författaren Régis Debray. Mellan våldets och biståndsberoendets kulturer förslummas det palestinska samhället, det ruttar i avsaknad av syre, arbete och hopp?, kommenterar Debray Voltaire i sin bok *Un candide en Terre Sainte* (En uppriktig man i det heliga landet, Gallimard, Paris 2008).

Den regering som idag styr Israel är beroende av extremistiska krafter inom politik och religion. De utmanar en hel värld. Vi som kräver en tydlig politik och klarspråk av Sveriges regering gör det i avsky inför den regionala supermaktens övervåld och förakt för FN. Vad det också handlar om är att försvara den globala demokratiska rättsordning som vi så mödosamt arbetat fram under 60 år.

Ur DN den 15 april 2009: Sabah Abu Halima är tillbaka i sitt utbrända hem. Fem fosforgranater slog ned i huset den 4 januari. Maken och fyra barn dödades. Sonen Muhammad berättar att han sprang in i huset, genom en korridor, passerade han vad han trodde var en brinnande dörr? men det var hans far. Han försökte dra ut fadern på en bönematta, märkte då att pappan hade tre barn i famnen. De hade smälta samman i hettan?.

Sveriges regering tycks liksom i fråga om Irak ta lätt på folkrätten. De kan tolkas på olika sätt, säger stats- och utrikesministern om Irak, och om Israel sade Fredrik Reinfeldt i stort sätt ingenting av vikt medan Carl Bildt var något skarpare men landar ändå i fromma förhoppningar.

Carl Bildt uttalade hårda ord i veckan som gick; de strängaste sedan han hänvisade till Putin och Hitler i samma andemening. Så här sa Sverige utrikesminister den 11 augusti efter att ha kallat till sig ambassadören till UD: "Det är totalt oacceptabelt i varje tänkbar del", och han tillade, att "det kunde bli tal om att ta ytterligare steg", om inget gjordes.

Men det handlade inte om Gaza utan om att två lokalanställda vid den brittiska och franska ambassaden i Teheran samt en fransyska ställts inför rätta i en massrättegång anklagade för spioneri och uppvigling i samband med demonstrationerna efter presidentvalet i juni. Protesten var berättigad. Tre dagar senare, dvs igår, släppte HumanRights Watch i New York sin rapport om Gazakriget.

Deras slutsats är glasklar: Israeliska soldater sköt under Gazakriget olagligt ihjäl elva civila palestinier, bland dem fyra barn, trots att de vinkade med vita tygstycken. I fem av de sju händelser som rapporten berättar om sköt israeliska soldater mot civila som gick längs gatan med vita flaggor och försökte lämna stridsområdena.

De elva dödade är bara en bråkdel av alla de civila och stridande som dödades under Israels offensiv i Gazaremsan i december och januari, skriver Human Rights Watch. "Men dessa dödsfall sticker ut?", menar organisationen, "eftersom det handlar om civila som i grupper vinkade med vitt tyg, T-tröjor eller halsdukar, och eftersom det inte fanns några stridande palestinier i området då".

"Enligt krigets lagar är enskilda som avsiktligt angriper civila eller ger order om sådana angrepp skyldiga till krigsförbrytelser". HRW får stöd av svenska folkrättsexperten. Ove Bring talar om ett dubbelt folkrättsbrott, dels bryter man mot regeln att skjuta på folk som visar vit flagg dels fördömer folkrätten att soldater skjuter mot civila

Men från Carl Bildt har vi hittills inte hört något i denna fråga, betydligt allvarligare än fallet med de frihetsberövade EU-medborgarna.

Vad kan Sverige då göra?

1. FN:s egen undersökningskommission från i maj har beskrivit hur civila mål anfölls med många döda som följd, inklusive obehövade människor som var under FN:s beskydd eller i FN utbildning. Det är viktigt med offentligt stöd till de rapporter som nu kräver ansvarsrgande och respekt för krigets lagar. När andra stater stater saboterar en fredsprocess eller bryter mot folkrätten, tvekar inte säkerhetsrådet att tillgripa eller hota med sanktioner. Det kan inte finns en folkrätt för Israel och en annan för all oss andra. Sveriges regering kan

kommentera rapporterna och kräva att ansvar utmäts.

2. Det gäller också att värna den egna integriteten och kräva respekt för internationellt samarbete och folkrätt. Konsument- och turist bojkott är en privat sak men statligt vapensamarbete med Israel är det inte. .

3. Följ Ban Ki-moons exempel och kräv ersättning. Han har begärt 3, 5 miljoner dollar i skadestånd för förstörd FN egendom av Israels regering. Be Sida offentliggöra hur mycket av det svenska biståndet som har förstörts i Palestina. Sverige har stött uppbyggandet av elförsörjningen i Gaza med cirka 200 miljoner kronor. Delar av nätet förstördes redan vid tidigare attacker. Vi bör också skicka en räkning.

4. Verka för att isoleringen av Hamas hävs. Sverige kunde följa upp det försök som Finland gjorde under sitt ordförandeskap. Sedan dess har nästan alla insett att det var ett misstag att följa sig i George W Bushs krav på att terroriststämpla organisationen. Nobelpristagaren Martti Ahtisaari sade i samband med prisceremonin i Oslo, att 80 procent av alla som han hade förhandlat med, en gång hade varit ?terrorister?.

Arafat förnekade på sin tid Israels existens och använde terrorism som ett medel till dess att Bruno Kreisky, Olof Palme och Sten Andersson genom intensiva samtal fick Arafat att ändra PLO:s politik. Hamas sade sig efter sin valseger 2006 kunna stödja den arabiska fredsplanen om den palestinska koalitionsregeringen återbildades och en folkomröstning genomfördes. Denna möjlighet till fortsatt dialog utnyttjades inte. I stället blev Hamas bannlyst och biståndet från väst klipptes av.

5. Regeringen måste under alla omständigheter avvisa alla krav från Israels sida att Sveriges humanitära stöd till Gazas folk måste kanaliseras via den Palestinska myndigheten på Västbanken, bara för att Hamas ska uteslutas ur processen. Att ge efter för Israels villkor vore att bedriva politisk utpressning med mat och mediciner och annan akut hjälp. Dessutom under tryck från, och tillsammans med, en stat som själv har orsakat de skriande hjälpbehoven.

6. Gazakriget måste också bli slutet på EU s nästan ovillkorliga samarbete med Israel. Respekten för mänskliga rättigheter och folkrätten borde införas som villkor för nya avtal med Israel, som på handelsområdet. Så gör man med alla andra länder som ätnjuter fördelar av EU samarbetet.

Under 2007 och 2008 avsatte Bryssel över 700 miljoner euro för Palestina utan att kunna ge något direktstöd till Gaza på grund av bojkotten. Efter Israels misslyckade försök till regimskifte, har Hamas återtagit sin administrerande verksamhet. Det är pinsamt att EU tvingas förhandla med ockupationsmakten Israel om hur man ska få föra in humanitärt stöd. Vad händer med principen om humanitär intervention? Om inte EU byter politik, kommer den blockad som aldrig hävdades mot det ?frigivna och självstyrande? Gaza att fortsätta.

7. Regeringen ? och EU -bör stödja Obamas nya skärpta politik mot Israel. Som nyinstallerad president ringde Obama ett av sina första utlandssamtal till palestiniernas president Mahmoud Abbas - innan han lyfte luren för att tala med en israelisk ledare. Medan den nygamle premiärministern Bibi Netanyahu fått vänta i veckor på att besöka Washington denna vår var Jordaniens kung Abdullah där redan i april, som Obamas första gäst från Mellanöstern.

Obama måste rädda USA s ekonomi och har inte råd att fortsätta med miljardstödet till Israel samt krigen i Irak och Afghanistan. Han kräver därför att Israel stoppa utbyggnaden av de illegala bosättningarna och ansluter sig till den tvåstatslösningen.

8. ?Kanske vore det dags att damma av förslagen om att göra Mellanöstern till en zon verifierad fri från kärnvapen och vidga dem att omfatta även frihet från produktion av anrikat uran och plutonium , skrev Hans Blix nyligen. Ja, det är ju först då man kräver en kärnvapen fri zon för alla stater i regionen som man kan bli trovärdig i kravet på Iran att ej skaffa sig domedagsvapnet. Obamas regering är den förste amerikanske presidenten som talar om Israels innehav av kärnvapen. Bildt borde damma av förslaget som tidigare stöddes av Sverige.

9. Javier Solana tog bladet från munnen i ett tal i England i juni och kom med följande förslag:

“After a fixed deadline, a UN Security Council resolution should proclaim the adoption of the two-state solution. This should include all the parameters of borders, refugees, Jerusalem and security arrangements. It would accept the Palestinian state as a full member of the UN, and set a calendar for implementation. It would mandate the resolution of other remaining territorial disputes and legitimise the end of claims. International monitoring will then be crucial. As will be guarantees and contribution offered by the international parties regarding security, economic aid and refugees. We all will have to make deposits to that end. Arab states would immediately establish full diplomatic relations with Israel. I strongly believe the time has come to, finally, bring this conflict to an end.”

(Excerpts from Javier Solana’s Ditchley Foundation annual lecture, on July 11, 2009)

Även detta förslag borde få ett tydligt stöd av Sverige

Slutreflektion

Israel är en demokrati, den enda i regionen får vi ofta höra. Men förutom att landet är det enda som upprepat militärt har angripit FN och konsekvent bryter mot FN resolutioner och Folkrätten, bör vi nu fråga oss om man kan kalla Israels en demokrati vår mening: I själva verket utövar Israel sin statsmakt på tre olika sätt: demokratiskt gentemot sina judiska medborgare, halvdemokratiskt mot sina arabiska medborgare och odemokratiskt som ockupant på palestinsk mark.

Image not found or type unknown

Jag vill ändå avsluta med några hoppets tecken.

Utrikesminister Abba Eban som jag intervjuade 1972 för TIDEN var visionärt hoppfull. “Ja, det finns ett palestinskt folk. Men inte Palestina i stället för Israel.” Hans ideal var ett slags EEC, med öppna gränser i regionen.

Jag tänkte på den noble statsmannen som aldrig fick riktigt gehör för sina visioner i Israel, när den israeliske filmaren Amos Gitai nyligen gästade Madrid. Gitai var inbjuden för att visa några av sina mest uppmärksammade verk som Frizon, Det förlovade landet och Eden. Filmerna handlar ofta om klyftan mellan drömmen om fredlig samlevnad och verkligheten på marken.

Gitai berättade under sitt besök om sin mamma, som föddes i vad som då kallades Palestina och vars familj kom från Ryssland. Hans föräldrar gifte sig på 1930-talet och firade sin smekmånad i Libanon. Sedan den tiden låg alltid på frukostbordet några för barnen märkliga biljetter utställda för sträckan Haifa-Beirut.

Mammans budskap var att om det tåget en gång hade existerat, så var det möjligt att det kunde återuppstå igen. Vi får aldrig ge upp hoppet, betonade Gitai. När han spelade in Det förlovade landet, följde han trafiken av prostituerade från Östeuropa till Mellanöstern. När det gäller att utnyttja dessa kvinnor, finns det inga problem, kommenterade han dystert. De israeliska och palestinska maffiorna förenar sig för sina affärers bästa. Varför kan de, men inte politikerna, slutade Gitai?

Jo, det måste gå! Då gällde det ett tåg till Beirut. Nu gäller det ett skepp till Gaza.

[1] [2]

Links

[1] <https://shiptogaza.se/print/1343>

[2] <https://shiptogaza.se/printpdf/1343>